

MARTÍ I MIRALLES, Joan; *Principis del Dret successori aplicats a fórmules d'usdefruit vidual i d'herència vitalícia*, Barcelona 1925 [1985], que compta amb una *Introducció* del doctor Lluís PUIG I FERRIOL sobre la personalitat i l'obra de l'autor. Aquest volum fou l'edició de set lectures fetes al Col·legi Notarial de Barcelona l'any 1923.²¹

D'altres obres que hom ha previst d'editar dintre de la col·lecció són: *Constitucions i altres drets de Catalunya* (1495); GRASES I GRALLA, Francesc, *Epítome o compendi de las principals diferencies entre les lleys generals de Cathalunya, y los capitols del redres o ordinacions del General de aquella* (Barcelona 1711); VALLS I TABERNER, Ferran, *Privilegis i ordinacions de les valls pirinenques*. Vol. I: *Vall d'Aran* (Barcelona 1915), Vol. II: *Vall d'Aneu, Vallferrera i Vall de Querol* (Barcelona 1917), Volum III: *Vall d'Andorra* (Barcelona 1920), entre d'altres.

* * *

Aquesta empresa no és gens incompatible amb la primera, ans al contrari, l'una és complementària de l'altra, no hi ha superposicions ni interferències dels plans de treball, i, així, afortunadament, podrem disposar d'edicions d'obres «clàssiques» i crítiques de textos i d'estudis que fins ara no eren fàcils de trobar, i encara més tenint en compte que aquestes obres tenen per a nosaltres una triple dimensió que fa que ens interessin especialment: la històrica, la jurídica i també la filològica.

Cal doncs que felicitem tots els qui d'una manera o altra participen i/o col·laboren en aquestes empreses que en definitiva redundaran en benefici de tots nosaltres i que esperen poder comptar amb el nostre suport per a dur a bon terme aquesta magna tasca.

ORIOLEART I PIQUET

Lluís PAYRATÓ, *La interferència lingüística. Comentaris i exemples català-castellà*, col. «Textos i estudis de cultura catalana», 12, Barcelona (Curial Edicions Catalanes — Publicacions de l'Abadia de Montserrat), 1985, 260 ps., 16,5 × 22,5 cm, ISBN 84-7202-690-6. Amb un pròleg de Joan Solà.

El llibre que ressenyem, basat en una tesi de llicenciatura presentada a la Universitat de Barcelona en el mes de juny de 1984, es compon d'un pròleg del professor Joan Solà, d'un preàmbul, d'una introducció, de sis

capítols centrals (1. El concepte d'interferència des de diferents punts de vista; 2. La perspectiva lingüística; 3. Aproximació als fenòmens. Classificació; 4. Comentaris i anàlisi dins l'estructuralisme; 5. El fenomen de

21. Aquestes lectures foren publicades a la «Revista Jurídica de Catalunya» de 1923 (p. 514-542) i 1924 (p. 19-47, 100-132, 187-211, 264-298, 365-394 i 465-501).

L'any 1964 per iniciativa de l'«Instituto Nacional de Estudios Jurídicos» aparegué la segona edició de l'obra que comentem traduïda al castellà pel fill de l'autor (p. XIII).

la interferència des de la perspectiva d'una gramàtica generativa; 6. Interferència i universals lingüístics), d'un setè de recapitulació final, d'una cloenda, de quatre apèndixs (terminologia, fonts dels fenòmens i una mostra de Diccionari de la llengua catalana, alfabet fonètic i matrius de trets, bilingüisme i neurolingüística) i d'una extensa bibliografia.

Abans de res, avancem el nostre judici clarament positiu de l'obra de LLUÍS PAYRATÓ, professor del Departament de Llengua Catalana de la Universitat de Barcelona. Dins de la bibliografia catalana sobre temes lingüístics constitueix una aportació sòlida a l'estudi des d'una perspectiva científica de la interferència lingüística, que contrasta de manera saludable amb els criteris en què es basen algunes de les publicacions que es refereixen a diversos aspectes d'aquesta qüestió.

Pel que fa al pròleg del professor Solà, cal dir que, amb el seu estil habitual, presenta de manera eficaç i lúcida el tema plantejat en l'obra de PAYRATÓ.

LLUÍS PAYRATÓ inicia el seu llibre amb una introducció al terme *interferència* i de la seva extensió des de la física ondulatoria a la psicologia, l'ensenyament, l'antropologia, la sociolingüística i la lingüística en sentit estricte.

En el segon capítol, s'introdueix en l'anàlisi de la interferència des d'una perspectiva lingüística i, després de presentar de manera ràpida les etapes més importants en l'evolució de l'estudi de la interferència (Whitney, Schuchardt, els neogramàtics, Sanfeld, Jakobson, Fries i Pike, i, sobretot, Haugen i Weinreich), assaja de defi-

nir-ne el concepte [«una interferència, en sentit ampli, és un canvi lingüístic (= una innovació, una pèrdua, una substitució) que té lloc en una llengua A (o registre), i que és motivat directament per la influència d'una llengua B (o d'un altre registre de la mateixa llengua, si així s'especifica)», p. 58].

A continuació, i dins del mateix capítol fa un comentari —aprofundit en l'apèndix A— sobre els termes usats per fer referència a formes d'interferència lingüística (substrat, adstrat, superstrat; manlleu, calc; atracció, contaminació; estrangerisme, barbarisme, solecisme, etc.).

LLUÍS PAYRATÓ es refereix després a altres aspectes de la interferència: en la parla (fruit del coneixement de dues llengües per part del bilingüe) i en la llengua (quan els fenòmens d'interferència esdevenen habituals i el seu ús ja no depèn del bilingüisme); interferència i errors (on ens diu per exemple que «la interferència es pot considerar un error només en determinats contextos» —p. 63—, que presenta); interferència i traducció (on parla de la traducció com d'un fet de contacte de llengües); interferència i dialectologia (on esmenta les interferències entre varietats de la mateixa llengua); interferència i altres fenòmens.

En el tercer capítol, l'autor presenta una classificació, basada en l'establerta per Weinreich, dels processos bàsics d'interferència d'una llengua en una altra (subestimació d'una distinció, sobreestimació d'una distinció, reinterpretació d'una distinció, substitució, importació i pèrdua) i dels components de la llengua afectats (interferència fònica, interferència lèxi-

ca i semàntica i interferència gramatical).

En el capítol quart, PAYRATÓ fa una anàlisi de la interferència lingüística des d'una perspectiva estructuralista.

Estudia les causes lingüístiques de la interferència i ens expressa com a causa immediata el balanceig entre identitat i diferència. Pel que fa a l'aprenentatge d'una segona llengua, la causa de la interferència és l'insuficient domini d'aquesta nova llengua. Quant als bilingües, PAYRATÓ ens parla d'identificació interlingüística. Després l'autor, en aprofundir la seva anàlisi, distingeix uns factors —terme que l'autor encertadament prefereix al de causa, menys precís en aquest cas— extralingüístics d'uns factors (en forma de tendències) lingüístics (l'economia, la freqüència de les unitats, la intelligibilitat i el grau d'integració).

L'autor acaba aquest capítol amb una interessant aplicació dels principis d'anàlisi exposats a casos d'interferència lingüística català-castellà en el nivell fònic, lèxic i semàntic, i gramatical.

En el capítol cinquè l'autor fa un suggeridor estudi de la interferència lingüística en el marc de la gramàtica generativa, que aplica el component fonològic, al lèxic i a la semàntica, i al component sintàctic.

En el sisè i darrer capítol del moll del llibre l'autor ens introdueix en l'interès de l'anàlisi de la interferència lingüística en relació amb els universals lingüístics i, concretament, amb el que afecta l'aprenentatge de les segones llengües, l'anàlisi contrastiva i, de manera especial, l'evolució de les llengües (el canvi lingüístic, el desen-

volupament de noves llengües i l'evolució lingüística i el contacte de llengües).

Com hem indicat a l'inici d'aquesta ressenya, la valoració global de l'obra és clarament positiva, sobretot des del punt de vista de la bibliografia catalana sobre la matèria, a la qual aporta un plantejament original i més científic. I aquest fet és digne d'un indiscutible reconeixement per part dels professionals de la llengua. Des del nostre punt de vista, hauríem agraït que l'autor hagués aprofundit més en qüestions que ofereixen aspectes de recerca ben suggestius, com el de la interferència i la traducció, el de la interferència lingüística dins d'una mateixa llengua (l'autor parla més d'aquest tema en explicar-nos l'evolució del terme *interferència* que quan es refereix a interferència i dialectologia i fa l'efecte que les interferències lingüístiques entre varietats d'una mateixa llengua —no tan sols entre els dialectes geogràfics i la llengua referencial, sinó també entre els tecnolèctes o entre els sociolectes i entre els tecnolèctes i sociolectes i la llengua referencial— són d'una riquesa i d'un interès notables) i el de la interferència i l'evolució de les llengües (per exemple el lèxic d'una llengua com el català és fruit de situacions de llengües en contacte i de l'acumulació d'interferències lingüístiques, des de les primitives substitucions lingüístiques a les modernes interferències amb llengües de cultura o dominació, passant pel cas d'un mot que s'introdueix en català des de l'àrab, que en l'àrab prové de l'irani, que en l'irani prové de..., o d'un mot d'origen llatí que s'introduí en llatí per una interferència d'una llengua de substrat mediterrani, provinent de...), etc.

En conjunt es tracta, doncs, d'una obra que constitueix una fita ben important en el panorama de la recent bibliografia lingüística i que hauria de permetre una modernització de les ac-

tituds adoptades fins ara sobre qüestions relacionades amb la interferència. En felicitem l'autor.

CARLES DUARTE